

Faglig kontakt under eksamen:
Idar Hansen 73 59 35 28

EKSAMEN I FAG SIF5009 MATEMATIKK 3

Onsdag 2. desember 1998

Tid: 0900-1400

Hjelpemidler:

- Typegodkjent kalkulator, med tomt minne, tillatt.
- Karl Rottmann: Matematisk Formelsamling.

Alle svar skal begrunnes og det skal gå klart fram hvordan svarene er oppnådd. Svar tatt rett fra kalkulator godtas ikke som fullgodt svar.

Oppgave 1

Finn den generelle løsning av

a) $y'' + y' - 2y = 3e^x - 4x$

b) $y''' - y'' + 4y' - 4y = \cos x$.

c) Bestem konstantene a og b slik at alle løsninger av $y'' + y' - 2y = 0$ også er løsninger av

$$y''' + ay'' + by' - 2y = 0.$$

Oppgave 2

Gitt matrisen

$$A = \begin{bmatrix} -3 & 6 & -8 & -13 & 7 \\ 1 & -2 & 2 & 3 & -1 \\ 2 & -4 & 5 & 8 & -4 \end{bmatrix}$$

og likningssystemet

$$(*) \quad Ax = \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix}$$

der a , b og c er reelle konstanter.

- Avgjør for hvilke a , b , c likningssystemet $(*)$ har løsning.
- Løs $(*)$ når $a = -4$, $b = 2$ og $c = 3$. Finn en basis for $\text{Null}(A)$ (nullrommet til A).
- Finn en basis for $\text{Row}(A)$ (radrommet til A) og finn en basis for $\text{Col}(A)$ (kolonne-/søylerommet) til A .
- Finn en basis for $\text{Col}(A)^\perp$. Bruk for eksempel resultatet fra **a**).

Oppgave 3

Gitt matrisen

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}.$$

- Finn egenverdiene og egenvektorene til A .
- Finn en invertibel matrise P og en diagonalmatrise D slik at

$$P^{-1}AP = D.$$

- Finn den generelle løsningen av differensiallikningssystemet

$$(*) \quad x' = Ax.$$

Oppgave 4

- a) Bruk Gram-Schmidts ortogonaliseringsalgoritme til å finne en ortogonal basis for underrommet $V \subseteq \mathbb{R}^4$ utspent av vektorene

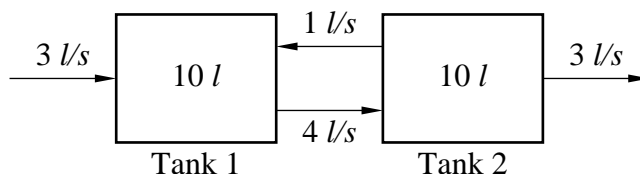
$$v_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}, v_2 = \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, v_3 = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ 5 \\ -1 \end{bmatrix}.$$

- b) Finn (den ortogonale) projeksjonen av $b = \begin{bmatrix} 0 \\ 4 \\ 7 \\ 5 \end{bmatrix}$ ned på underrommet V .

Oppgave 5

Finn en 2×2 -matrise A slik at differensiallikningssystemet $x' = Ax$ har generell løsning

$$x = c_1 e^{3t} \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix} + c_2 e^t \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

Oppgave 6

De to tankene på figuren inneholder 10 liter hver av en oppløsning av salt i vann. Inn i Tank 1 strømmer det rent vann med en rate av 3 liter pr. sekund. Mellom tankene og ut av Tank 2 strømmer det saltoppløsning som vist på figuren med de ratene som er angitt. I hver tank holdes saltet jevnt fordelt ved omrøring.

Ved tiden $t = 0$ inneholder Tank 1 300 g salt og Tank 2 200 g salt. Finn saltmengdene $x_1(t)$ og $x_2(t)$ i de to tankene for alle $t \geq 0$.